(1)

עמיהוד ישראלי

צפון הגולן

(1) מדריך ישראלי תרמון גולן. (כפר הגולן – 109 – 158) כתר למשביט, 1978.
(2) רמת הגולן (קדקד) 1987 (ארכיון 50-57, מרכיב: מ. עזרי, ש. פולה)
(3) ג. הולצמן – גולן תרמון (לפי א"ק), אחיעזרי, ו-ק, 1970. טיפוגרפיות (2) "מאוסף הדרכה". תל-פתר 14

התוכן: בריכת רס"ן (1-2) מצדות-מרוד (2-3) שיח' אבו-אל-חג'אג' (3) הישובים הדרוזיים והיהודיים (4) הר אלרוטלן, הר קנטלן, הר קרזאון (5) אל דג'אולה ומלכות (4/14) הר-חרמונית, הר-כפלן, הר-שיהון (6) הר-אלבס ועמק אלדר (6) המגנטיות ד"ר הסלוק (7) דקורה ומהלו-גילגלן (7) תצפית קוניטרה (7) הר פרס (5/14) גלעדת אל-בקירה (6) [קנואס – דקורה!] VIII אל-כורסי XIV – דקורה

1. בריכת רס"ן (פיאלה, בוחיירת-מסעדה)

§ נתונים: 850×600 מ'. עומק: 10 מ' (תל"ל) – 5 מ' (סתו). נפח המים: 1.4–4.6 מיליון מ³
מתקלות: 15–25 מגכ"ל (מתקלת גדולה)

§ הקמה-מיסטרי: גיר קנומני-טורוני ("חדרת יהודה") דאדו 30–40 מ' (שולב בלמוטה + חולאר) מערחות דרומית מבקיבה. מלחיה-קרטון (סנון) ונר (וואדי) שאר הקירות – קצת הפסו טוף, המונים דרום-התאמה אל הגיר הק"ט. (שכבת הטוף נמחקת דאמק ירפורו.)

§ התפורה: מדשת מים שקועה מתחת לפני סביבתה, והתפשטה מי-התהום ("חלון לוקליפר") קנומניים, המשלבים דוקליפרים דצלחים קטנים. נטיית הגיר הקנומני NW–SE, שפוע מי-התהום ל-SW (מעמק החולה.) מסקנה: כוחן מרמת מי התהום ביונן בהה לנטיית השכבות! לחרות בזות – יש אוספקת מים מה אוקליפר האמצע לדרום.

– תעלת המפלס הנוכחי: 6–4 מ' עליית המפלס בגלה אחר מהצפון (לפי המשקעים) 1000 מ' בנגר-הדרום
לאחר ירידת המפלס נמלכה יותר מהצפון (לפי הנחת אחמת המגדלים)

– המסקנה: תחלפת מים גדולה. המסקנה מתחלקת עם מאגרת שיאור הון תוקלת הגדלה. (ושוק מעיינות קטנים דרום-פית!)

§ הוצאות-תשאורות: (1) גלבמן (1968), ל. פלפסר (1969) – התמוטטות קרסטית
(2) מגור (1969) – אגם לוי-בשון (Crater Lake)
(3) קידרון (1971) – התמוטטות מקומית: חישוף המים-התהום ד"חלון" של שכבות טוף. – התאוריה המקובלת.

לוח הדרוכה טוף-דמוי-חול-גס, רווי בדשות שחורות-נוצצות (הר נפונדה) (1 רס = 150 מ')

§ היסטוריה

הקמה ההנוסטמ – שיכת לגיר פניאס דמקמ-פניקיה. כינויה (מחוות, ק, ו) "פיאלה" (קערה) "פיאלה"! מראה-מקום, מקור הירדן נמצא מ' פניאס, דאמת הוא פרק מן הדרוכה הקראית בשם "פיאלה" ושטף שם נגד פניאס מתחת לאדמה, הדרוכה הגדולה נמצאה בדרגה (טרבון), ורחוקה 120 רס* מקסריה, והיא קרובה לדרך המלך מימין, אל שלם מרוחה מסדיר נקראה הדרוכה הגדולה – קדרה, מי-הדרכה מגיעים לד גדה שפתה, ואנים שקועים לוטה לאדם, ובם אנים מתבכים אל בתוכה; ואנשים לא ידעו לפנים, כי מן הדרוכה הגדולה ובא הירדן, עד אשר בא פלפסר, נסיך טרבון, וגזה את הדבר ואמרת: הוא בדה מלל אל פני הקדרה, ולאחר מכן כי נסתל אל פניאס, אשר שם דקשו הראשונים את מקורות הירדן, ומקום ההוא בלל אל פני המים (מחוות גיר.)

הדגדקה הראשון-אקסידות: מי דרכת רס"ן מגונים מגונות קטנים דמין-בית לקנה"ה (מבאן מתקלת!)
1 רס = 2000 אמה = 1 מיל = 7½ רס = 4 אמה = 30 רס. 1 מיל = 120 אמה = 1.14988 מ' (1 אמה = 266⅔ מ"מ) (120×150 = 18,000)

לזכור וזכר

חז"ל על ברכת-רם: (1/א)

תנ"ל: "יהי-שם-האדוניאס". מתחילה שקישרה דין הדרכה להאדוניאס – "מחלת קיסרון" (הקיסריה דהוליהאס)
האגדה של תנ"ל: "משנגלרה גלייה לא נשה שלא לדבר את הירדן, אמר-ריבון העולמים, כולם
נגלה גלייה שלא אבנס לה [לארץ]? אבנס לה המחלה של קיסרון, שהיא מתחת להאדוניאס".
אגדה ארדית: כבר ושור הברת, תלשדו רוחים וקמלנים, ולא נתן לאתם הקדושים שלא לנוח לסלוד.
קילו את ההבר ותלשדו, והאדמה בלעה פיה והורה אמר. דמכתם שנלכר הבוריה הדרכה
[קרית ערבתו]

2/א: מיצפה גולמי (תל-פחר)

מולדת הפלמחים סרו דבלמת בור-הנפט והדרך מיר פיכר מצמיאת.
בלרתו: הכרסה נפתרת מבר הה ולמרכבה ביא קטן.
מיקנים: דמבר-בלל מאדרים, דבלמן-דיכר אדן (מפקדה)
אנדרטאות: (1) קידוכת-לכל נקטו בד"ר "דרק"
(2) לשני לחמי-הסיירת ("הנמר-המחפש")
(3) לשני לחמי דסיס האימונים ההטרדתי
} אתר השכרת טירוני "גולני".

9 יוני 1967: בד' דרק בקלמים מסהר טנקים טרה דנוולוט מחמת האש הכבדה, ולמוקים לתקוף
דמרלן, תקף דתנות את המולדת הדרומי והבטון המקדון.
לאחר קרב קשה ונכבש המולדת הדרומי, ולהמשיך בד תיקן מהמולדת הבטון. המהלך הקרב נפגעו
מרדינת המשתרים (כולו המג"ד ומפקדי המשנה).
הלחמים תקפו את הסורים מלמטה לבד הים שקלו אחורנית.
המולדת הבטון נמסר דשליטת הסורים עד לחלוק תוגלת, שכולה בד את סיורת הטרדה.
לאחר 44 שעות לחימה נכבש הולד כולו
אבידותינו: 34 לחמים (מהם 23 מגד "דרק")

בריכת־רם (המשך)

יוצר הדרוכה שמרת־טדל (31,100 מ'). להוציא את גלי־המים – הכל שטח פתוח.
- השימוש דהלה – מאגר־מים. סוכרים את שטפונות נחל־סורק לשאובים לדרום. תחנת־שאיבה נוספת – למרגלות המזרחון ה־SE. מכאן מוטלים המים מהדרוכה לשדות. פוטנציאל־השאיבה: 1/2 מיליון מ"ק.
- 1958 – הכנסו ד"ר קהיון לפי הצעת המרשל ראומר, סגן־נשיא קק"ל.
- מדגם אונטסיקי של טרקטורים ומטמי־נשירים, מסכנים את הצמחה־הטבעי של הטיף (תחרה־ארש אחיזתם, ריכוזי שדקי מי תחנת השאיבה.)

2. גבעת עזז (עזזיאת) מ"ש השבט הבדווי "עזאזמה".

+300 מ'. הגבעה מוקפת מי נ־ירמון ומוקפו.
המוצב על "הקו־הירוק". קבע־השלוחה מצדיתי־בטון מגלה (מדרום הקירות +50 מ').
המגרים – הרכבת שחייה דחרש אוקליפטוס.
המלחמות השיחרור: נכבשה הגבעה מ־ חטיבה־9.
ב־19.7.1948 לאחר כישלונות מספר, נכבשה מ־ הסורים (בהפרת ההפגה השניה.)
הסכם־רודוס: שטח־מפורז. הגבול סומן מגדרות מפוסגת־התל.
הסורים – הון למנית לחצרו. אלוהי ביצרו לחוקרו "דרך־הפטרולים".
1967: משרת חיילים+טנק בנבר.
9 ביוני 1967: 1 הרגע ישראלי + מספר בבאים ("גולני")
המוצב – אתר מתוק: כלי־בור מתקפת האדן הפלוגה התבצרה. חרסים מהפונטות עד לאתמאנית. למרגלות הגבעה – מרכז (רקע מג לשאר־ישוב)

3. מצודת־נמרוד (קלעת אל־צבייבה) (וההיסטוריה של בניאס)

רמת הגולן: נ־שר, מע' 137–138
" " : 3־מעל, מע' 139–140
המדרוג: 41–47.מלו: 51–52

+760 מ'. מבוצר מרכזית־(בצרות)־ממלכתית
נמרוד (בראש' י, 8–9) גיבור־בייבל, נזכר רק בהתאבות מהמאה ה־19.
בצר"ה – "המצוקת אל הרל", או "בצר"ק" – מבצר.

המחקר המודרני: רוני אלנדרס בר־מעל

הוסטוריה: שלודה מ־ קנאים.
התקופה הבצרנית: 1106 – מפלת הנסיכות הבצרנית בגלגל, לסעות־הגולן מ־ נסיכות הבצרנים לבדולש דמשק. 1126 – קנאים לבדו האסמאעילים־הקיבוניים. 1129 – שלוט דמשק, תאוג' אל־מלוך בורי, טרם האסמאעילים שדמשק. שלוט קנאים פנה לנבירים בקשת לעזרה הנבואה: בסלף 1129 נכנס בנייה בדרום (הנרמוז) לקנאים לנמרוד, אלא קרקע, לדיבדן, כמקבלת לדמשק. 1132 – שלוט דמשק תקף את קנאים, בהובר האבורים, לכבוש ונשבה את הגל בדרום. 1137 – בנ"ל: שלוט מבנו, השתלט מ־ הבלבה, תמלל, קנאים כיתר את דמשק, שבקשה לעזרת הבצרנים. התולעת הבצרנים סיים להסרת מבר דמשק, ושמו מבר בן הובש מ־ קנאים (1140), שנפה שלה לבו בדרום. 1157 – בלבולן־III שבה הרבה מוסלמים בסבילות קנאים. נור־אל־דין, שלוט דמשק, התבלה הרבה שייבה בצרנית מ־ מלאו־מבון לקנאים. להון בבר מ־ קנאים לכשה, אך הלבירים של אנפרואל־בר־טמרון (קונט בלה שר־החבר) נסע לנמרוד ונלחם מ־ בלבולן III. אוקטובר 1164 נור־אל־דין כבש

מצודת-נמרוד (המשך)

מתרגש את דניאל ונמרוד (כשחיילת אמריקה I המלחמה עדיין מלריים)
1217 – מסע הצלב "ההונגרי": ניסיון שנכשל להשתלט על דניאל.
1253 יולי – עוד ניסיון שנכשל דומה מסע לאור-9 מלך צרפת.

◎ התקופה האיובית (1226–1247) [רוני אלנקרי: נמרוד – איובית, הצלבנים לא דנו לגוף לא ושיבו דה.]
האימפריה האיובית חלקה בין בני צאצאי אל-דין, לזהלן חלקה בין בני אחיו, עזאדל (ממלכות קדומות דמשק וחלב) לצד נסיכויות קטנות יותר (הלדבי, דוברה דחלריאן, כרק-שדה' וכו' אס.)
הראשון – עצים אל-מעאלי (מדינו ראדו) מ- 1218 כמלה-פיאלבאית ("אקטאוט"). מ-1226 – כוח צבאו "סולטאן דניאל". סמל צבאותיו – דניית "קלעת נמרוד", 1228–1230 (בתולות!) מתנאלרו
הקרבות על דניאל דומה ה-12 מתרר, כי המבדה שנכבשה אינה נמרוד, אלא מבצרת-הטור דניאל, כי לא היתה דמקום מבדה צלבנית!
אל-עצים נפטר בינו 1233. בכרו, אל-ג'אבר אל-עאדל, את מנו-קבר להלן, לאחיו הנער, אל-סאלח חסן.

1

קונה ומוכר שמש על גיר = מטמורפוזה תפלחיים
מסוגה והקלאמטו על דגלות = כרמי גפנים

● הישובים הדרוזיים

עין-קוניה (קוניא) (800+מ')

השם: "מעיין הדרוש" (כולם אין דרושים, רק דר-כן). אולי "קנאות" – אמת-מים?
תושבים: 1960 – 798 תי; 1980 – 1,400 תי. שרידים מתי הדרוזים: קנסף לחלוה, כנס"ה (רמג), שחלונותיה מאבן-מסמרת ומגולפת. קבר סיד שיהוליאני – אחות נבי-שועיב (יתרו?)
הכפר – מוקף קיסטאוניק + 5 מעיינות.

מסעדה (960+מ')

השם: סדר – אושר? 1960 – 1,530 תי. 1967 (מיפקד בהיל) – 705 תי.

בוקעאתא (1000+מ')

שרידים דינגטיים

השם: ממוגא אומר: בקעה? 1960 – 1,392 תי. מרבי-הקאתא (פורה) וכן "לחוויבתה" (הרבה רק)
1990 ~ 2,000

מג'דל-שמס (1200+מ')

השם: מגדל-השמש (רמז לפלורן סכו"ם?) הבאת לגלה, קרון-השמש מקדימות להגיע.
1960 – 2,330 תי. 1967 – 2,918 תי. 1991 – 7,500 תי.
3 בתי-הטירה הנייה על מיתרים-ישקו מהמאות 2–3 אחה"ס. יסודות מודנים-סתיקים ומדרגות-3 בתי-הטירה הנייה על מיתרים-ישקו מהמאות 2–3 אחה"ס. יסודות מודנים-סתיקים ומדרגות-קדרה ("מקדדת אל-והדה") נבי יעקובי – אחת לשנה דקל-טכס בתי להתרת נדרים. ממוגא
הקדש אולי מהכפר-יעקובי (מ"ר דמשק). 960+מ' ריקו "ציארת" (קיקרים) נקבר (ובקרו הדרוזים) לפני 1300 שנה, ואיך היה מקבר לאיתו של מחמד?

● הישובים היהודיים

[נחל שיאון (ואדי אל-סמסם = הדקש) היאחזות מ-1979. מקור השם: דרדרים ד, 45.] הקיבוצים הפורקה

נחל נמרוד. היאחזות מ-1982. מ"ש המגדה. (1115+)

נווה-אטי"ב. שלב א' – "רמת שלום" (1969) דגלאתא א-ציות (עלים מאדה"ק, אורלפה ושרגות)
שלב ב' – 1971. מושב "האלה הכנוני" מ"ש 4 חיילים שנפלו – אלהים, טלהיה, יאיר, דנומן
(מפנים את אתר הסקי) (1000+)

אודם. מ-1975 מושב שיתופי של "האלה הכנוני". מיפגש אוהבי-פלאוסט. הר-אודם 1,187 מ'.

אלרום (1050+) מ-1971 קיבוץ תק"מ. הנשקי: הנהר דומר דרת הקמתו – 1,050 מ'. הבתים הראשונים: "מחנות עלים" שהיפה לתיאו, שהלכשר דקלי"ה (הית'אדרקה) ד-1968. מיתחם ראשון: מין-חלאר.
כולם – 5,000 דונם.

קלע. מושב, התאחדות האיכרים, מ-1981, מ"ש הכפר הנטוש קלע.

שעל. מושב-שיתופי הולנדי-דתי מ-1976. בתחילה ראשון: מיתחם ראשון – חספון.

אור-סל תק"מ, קיבוץ מ-1978. 60 מתישבים.

סלע-אלון

קדמת-צבי מושב, התאחדות האיכרים מ-1982, מ"ש לבני איזיקסון (נפוגו הת' האיכרים). כמה משרות ת'.

זרעין. תק"מ מ-1968 מ"ש מיקבוץ הבריקסו (בוון=חוטה). 5,000 דונם, כמה מאות ת' ולדו ואז לאנגלו-סכסים
מיפגש למשפחות ונפגשים ("בוונות")

מרום-הגולן קיבוץ התק"מ. נוסד בקיץ 1967 (!) התחוה דמחנה בראו-נטוש מ"ד נפח (ובקרו
"קיבוץ הגולן"). להלן-דתחות קונטרה, ומ-1972 – ראתר הנוכחי. 4,500 דונם,
כמה מאות ת', רוחם ולדו-האות.

יואל-הושדים הגולן

א"ב בגיאולוגיה וולקניות

התהליכים הוולקניים:

1. **בזלת** (קֶסֶל-זִיתוֹס; בית-ן = פֶּתֶן-שחור. רחש-קולות ההיה והתפצלותה לחרקים"-) שחורה. גדושים ירוקים (אוליבין) ושחורים (פירוקסן) ב-1200°-1400° נקראת **מאגמה** (= דֶּבֶק). עולה לתוך הבקעים. מאגמה בזלת-בגיים = **לבה** (LAVA) משתחררת משאריות הבקעים המשאירים חלולים = **נסיקולות**.

2. **סקוריה** – התפוצצות גושות שורות גושים, טיפות לבה-מאגמה נוצרים. קנופים ארבה הם כדור מוקפים = מוגיו בועות חרוטות. **סלע-קל מאוד** **אדום** (לאחר התמוצנות.) קריקל-אבמדמה.

3. **טוף** = אבני וולקני. כושר ההתפוצצות חזקות דמוחד. חומר-גושי שקולנ ניתן לדק-דק לפי לחרחקים. לא הארוף-סלע דק-גרגר, כמעט לא-מלבב פורה לחקלאות.

4. **פירוקלסטים** = סקוריה + טוף = "חומר וולקני גוש"

5. אז בזלת הכיסוי- קולחים אדירים. פוסט-אוולקניים. מאות מטרים בלבנון הגולן גם בגליל.
   ב) "תצורת גולן" – הפעולה מבוצעת מאוחרת יותר: בזלתות לשטוני טוף וסקוריה
   ג) **לבה** – הפעולה הצעירה דומה לאיגוד הרי-הדרום. (הסטה-מ ר ת ה!) גיל 4,000 שנה! קודם

הר דם-

(1185+ מערה; 1182+ מדרך) [תל אל-חוארית]

בדרך שזון דרומית רק לכפר-הנטש סקיתית אל-חוארית = רוחו ל"אל-חארת". הגיאוגרף יאקות (מאה 13) ד"מדגים אל-הודאני" (ה' ט 159) כתב:

"אל-גולאן הוא גם שם הר, לויתר דוק-חאורת אל-גולאן. לאחרים אומרים שחאורת הוא רק שם פיסגה של ההר הגדול ואל-נדאוה (משורר מתחילה ה-6) מכפר אחל."

הר ורדה (1226מ' – פיסגת הגולן) (ידוע גם: "תל-ורדה")

גבעות ופסגות בגולן הצפוני

הר אביטל

מימדים: 1204+ מ'. 240 מ' מעל רקעת קונוטרה. מימדים מרשימים: 2.5 × 1.8 קמ' דמרכז ולדר-שנק ("קלדרה"), שקוטרו 1.3 קמ'. התחתית הלא-2 גרשונים קטנים ("תלי-תאומים") 8-6+ מ' מעל הקרקעית. שארית טלר משתפת עם דנטל = 6,473 ר'.

מיוחד: תורפולדות דרקבה-גרשית+סקריה. מעל-הים לסדיקים-שכבות ודות של טוף שלושה קילחים קטנים של רצלת (מין-ציון-דרומה; אל-חשד-בפ"מ; אקוטל).

הבדלות: מהפליסטוקן, רשדים הראים: (1) קילחי-רצלת שטחים. (2) פגיעת סקריה והבדרות כיפה-מאורכת. (3) טוף כיסה את הסקריה. שלד קילחי-רצלת מהקירות ומהלוע. (4) התמוטטות מרכז ההר ושקיעת לתוך הלוע-הבדרות "אגם-שלדה". שני גושי-סקריה נותרו דלטים. (5) דלייה והשקעה: "רקעת אקוטל" (הלוע) התבסתה ונסחף לקרקע.

השם והאוקיים: תחולת האדיר, כמעט כל הקר, מרחף מתן-לחות = כ- 850 מ"מ טל רשה. קדר השיח אדל-נבאל, מעין "חוני המעגל" שניחן בקסם הרחת-גשמים בחול. לפי ג' שומאכר (1885), מערת מקלמית קדמה, שהדר מ דליה את הטל, והיומות המתן-סימן לשרקיה מתקדמת (לאבן, כך פני הדקרים) בומה: על המרה, לכוון רקעת אקוטל, המפה המערבי – תורש סולק (גבו אל/סומקה/מחבת; אנס-סרי מעט אלונים). קדר גדי אדל-נבאל, על הפיסגה, מאוכלוסת-רצלת מסמנת (שומאכר: מבנו בסל נשר-רצלת ללא ראש, 70 מ"מ) מעבר המדרה: תקעת הרסמת גבריים כון האוכלים. רקעת אקוטל-מחנות אשיל.

הר בנטל

(1204)

1165+ מ' (+1171). דמדרך רקעת קונוטרה. (גישה: מדרום לקילחי כ-350 מ' בגוש-אספסט דרך לדר קשה) כולל-מעט-תפוחים

תרשים-המדריך 734

השם: "תל דרך" = תל הרודה, או הרודה. (סמוך לו, מדרום-הגלון, 2 גבעות קטנות ומגלות — "אל-שדה" = הדפה.)

ממדרך: גבעת סקריה וקילחי רצלת המעמד ("שדה קתה" = החתלה הדפה) שלד = רבים (הלשבאות)

● המיוחד: גבון-סקריה; דרלק-טוף. לכן: מדרון גבעוני ק מ' ר' לאבמבים; ומדרון דרומי-קל' ר' (מחוקל, וגדע זוהר-גבהה (קליית הטוף)) ההקרקע ושדר דתלק "הלוע" הגדה

קתגל': חלי-פרסה הנפתחת מדרומה. ממדרך להר-קילחי רצלת נפרדה ומגוון ושדות גבעת הסקריה ("שדה"). ההסדר: גבו "קילחי-רצלת" ("שדה קתה"), שהגיע מומו והסיע את כל הלוק-המדרון של ההר, שכל מעל הרצלת ועבר את גבעת הסקריה. (תצפיות דומות: הר-אלבנט, אוסטרליה, 1969; הר פרוקטין, מקסיקו, 10 יוני 1943.)

תגבית גיאולוגית לאורך הכביש: טוף+טיפת סקריה (סמוך לדיקול הדרך הדרומית) ש"הלחמו" בגל. (כאשר החלקיקים הנפלים תמיד, ונתכים מחדש בגל.)

יתר: דמפה-הבנוי של ההר, חרש דמוי אקוטל.

הר בראון

(גישה: דקל ה78, דרך שפר טלה (1.1 קמ') מדרום) אין בדרך דאושר דהחנוי!

1056+ מ'. קוטר 400 מ'. גבהה יחסי- 70 מ'

השם: "תל אל-דרס" = "הלוויון" (דמפת מנדטורות-בהתנות: "דרס" = ניצן.)

מיוחד: בדר-אדמדם (סקריה = תגבורת הר-אדם). על ראשו המון-רות- הבדלת בגוות, או טיפת+תקיות מאוחרות (= כשהסקריה התקרשה דאויר) "לדיקה" ("פנק"ק) או "גלוי-פה" (= כשהסקריה הנצלת התקרשה לאחר נפיצתה.)

מבון ומדרום מקיפים את ההר 2 קילחי-רצלת, שמקבים הר-אדם (מדרומה) בגשן-הרצלת הבהנות פאורה מחבורה קטנה. הקוק האיון של המחבורה-תלמים-שגלים (מוסיקלות "בדמת-אור").

הקוק התבון-אין תלים, אך הרצלת סבוקה.

שומאכר (1886): אלונים בראש-ההר.

המדריך 4, 225-222 — שלתבר-הגדש מפה

- הר חרמונית

1,211 מ'. גבהה יחסי: 100-160 מ'. השני בגבהו בגולן
(אחרי הר אדיר, 1226) 2-3 ק"מ בהמשך להר מנרת) ←

- הר פֶּרֶס

[המפריק, עמ' 122-123] 929 מ'. יחסי ~200 מ' מעל הסביבה.
שוכב על גמל רפוד
מתגלגל גלול = 35 מ'. בשלמה הבמה גלוי מאוד נמוך מקדמו, גבהו כ-60 מ'
ומימדיו 330 × 100 מ'.
השמות הערביות: "תל אל-בארוס" = תל הסוס (תל-גבר, מש' הבית יתכן גבר)
השלמה מבפנים: "תל אל-מגיר" = תל הסייחון
אופיונו: מגדר הגולן, שלט על הגישה למרכז הדרום הרחוק
מבין את הקבלה הדרומי של רכסת גשורות לבין הגולן
גבול בין גולן עליון לתחתון
דגמים: סקרים וטיול. דמיון-מחבלת טיול של מרוץ-גולן, שנתנבה
מתרש אחר ולהלה (1974): חבורה ערבית של
החומר הקל- טיול וסקרים כתשתית לדגים (תשתית למודגים, בלתים, מגדרי-חוק לדגים
טרומית ומבנה-לבקושיק)
ממצאים: מעיינות בשר: 5 נביעות + חרש ארבו בבבה. מדרגות: גזרת אותה (תיאון בלתאדר)
בנו חומת יהב"ה: מגדל-תצפית משלב. בלבד 7 לאוקטבר 73 התרחש על הגבעה טנקים
של תל "דרקן" שהעל על דרום הרמה, הסיקה מגדר ארבע ג'ל. הכוח נפגע להדר נכדש מן הסלרים
ד-9 לאוקטבר – התקפת נגד: כוח סור משריון שהפסיל מדרגה המקל מן טנקים סוריים, שהשמיד
את חלקם.
קבוצת מתנדבים יבואה להפוגה להר מדר ה ((מערב). השמידה הסיסגה טנק-אמפיבי סורי
דרימנו-יד. רק לאחר מכן נכדש בהר.
דמקלר- קברים הנוסטים, מהבדרים שנמצאו בגולן.
תרסים – משלב התקפות הבנעניות התכבדה, המאחרת ל הישראלית, המושרה להתגוונות הדתנואנית

- הר יוסיפון (יוסף)

981+ מ'. "תל-יוסף" לא ברור מי הוא "יוסיפון" הכינוי הדומה ליוסף בן-מתתיהו (פלביוס) ומהווה ה-1 אחה"ס,
(הכינוי מימה"ב). חידודו היו למקור תשלב לדיות הגולן התקלהתל.

- הר כְּרָמִים

מת' המדינות 1967 | מפת שמואל 1885 | הנמשך בכבוד שם ההתל

1,190+ מ' "כורדים אל תלרבמאן", "בדר-אל-מרוס (הבה-הבלה)" ו- "אל-מאלריה". כניסה: דרום 84.2. מערבה 1 ק"מ.
רואים חתך דרך הסלרים הגולן אלדיקתק. אחרי 1 ק"מ – שמאלה לכביש אספלט בר עבור לד
לפיסגה. התבטאות הנוף כמו דחרמונית (פו מתוך הדרכה).
ניתן לזכור גם ד"הר דראון" (דרכים הר שיהן) לדומה
גבעת אל-פרלה – 896+ מ'
(נקראות גם "גבעת אל-דאלה" = שבר מנוף-הגפן.)
הר רם- (1182)
מיות הגמים: מטמורטרה גבוהה דומה לקלף אבור לקלף
פני-האדמה (1 אטמוספירה.) התגבה: הת הפטרות אבלה התבוגבות.

הר חרמונית

1,214 מ'. גדה יחסי: 100–160 מ'.

שני קבוצות קבלן. (3 מ' יותר מהר מירון.) שמורת טבע 1,855 ד'.

לוח פתיח מעורר ה. ניקוי מושקעות-לון רקד, אדמת-סקריה אבמבה.
שמורת טבע 1,855 ד'. "טיפות-עקנות" (פ33 לת כ"ל). גדה: אבלר-סגלגל, דחומבון-ורוד.

השם: "תל אל-שיח'ה" (הישושה) דתי פגון של "גדל אל-שיח'" (הישוש = החרמון). הישושה אינה קבעית
קישוש הקלגדני, לכן הניחה לחרגלמנו אחת מאדנה הכ חלות (קרוכת-ריח) הקלחה אלון
ומים וגלה...

(רכס הקוסטר)

* **עמק הדכאל** במושל קין החרמונית (כפי ברוק) ובהראת-אבדאהים (1050), שמבונה
עדי הכדוש לבנות אחמדיה. הגיע רה דרחה 4 קקר ניסל הסורים להקיש (ט-9 אוקטבר 1973)
מול חט' שרון 7, ששרונה התפרסל עד 20 קמ' אליך 1-2 קמ' רחה. השרון הסורי (ביבוג' 3, 7
ומושמר-ההבלוקה, כולל טנקי T-62 ובעד לוחמות-לוה, שזא היה לבה"ל) הגיע עד "מבמה" ונהדל.
260 טנקים סוריים נהרסל. אוגדרטה (אגדות כתלונים) דמדגל המעוק. (קבלאני-"מלג 77".)

הר כפל

1010+ מ' (נ"ג 2826/2230)

(שם כמוני). קשליים הבונים של מרוק-הבולן. מקור-הבינלי: פקק-הקבלת קלע-הסתלת, גרם להתפרצות
ולקנית מאוחרת משני לוחות חבשים שמשני עדרי הפקק. (מדרוק, 4, 72; 76, תבשים 9, מט' 10)

הר שיפון

(גשה: 2.5 קמ' כבמע מנפת, מהכדוש הראשון, דרך-אפר משולטת. אין בלוק דאיפור
טטחון)

977+ מ'. גדה יחסי 130–160 מ'. הדרומי-מזרחי קקדובת הגשונים הבונים
תבנות: לכל כוון. הקהרת ההדבלים דין מרכב הבולן לדין דרומו ובבנון דגיומרהגליה.
השם: "אל-חנ'ר" = אדי-החנ'ר, כינוי לגיד המעבד לפתח מקטן-הארמה. ל"ש חנ'רי-הדר דסקיקה.
גאולוגיה: הלוח נפתח כפי בבון, ומכוון כה הגיח "קילוח-שיפון" שמיצן את גדה הדר דבבון
רק ל-90 מ' (יחסיים). הפיסגה: בן-פיסגה+ אוכף. הוכף נבר משני עקדים גשושים
(דבבון ודרוק-מערב.) בינה במובן היה אלכס ונו ובר חרוט אבר לאסמטרי.
החומר: סקריה+ כמה מחשפי-טלל. הפיסגה - "טיפות גשושות" רגלת.
שמורת טבע 850 ד'. הבמה - אוהיינו לגשו-שיפון ההרים, בקיה בהסתגם מרוה-בחלה.
אוגדרטה ממזרח, לכבר 74 הגיע חט' שרון של אלרו אור (מוהכ"ם). נוסח 74 אוגנים כ"יד-הלחמים".

הר אודם ויער אודם *

(רמת-הגולן ומרוקה, 186-7; המדרוק, 4, 127–130)

1187+ מ'. (גשה: דרך מושב אודם, מכדוש מסדרה-לוסט, פנ"ה דקמ' ה-58.)
מוקנה "הר סנדוולה", 110 מ' גדה יחסי, לוח נפתח מזרחה, פלט סירגין פירוקאוסטים (מובקים)
לדה-מלבבת (הבבון-לוח מישני.) שכבות מתחלפות של קבלת ודסיקר סקריה (נקדודית
כפפים קקה, קלת בבלע אבמבק.) בקלייה (1000 מ' מישקים לשני-תרל) יבה אדוה אבמה
(= "תל אל-אתר".) ההשדה: הדר הלה מקור-הלקה קשטים נתחדים דבבון-הבולן.
המדרונות המערביים - בבמים. בקד שבמע לדר מכונים "דקס" (דקש-עדים), שכן היין-אסור
על מוסלמים ודרוזים (המיתקן-מושטר הדרגה הדרוזי מתלבשים רק דאוקטובר)
תבנות גאולוגיות: הגיד (גדה) = מערה (MAAR) [מדאת] קבר-טזתי, לוח שפתיים דלטות, קירות-
פנימיים תלולים (קטריה: 30–200 מ'. עמוק ממוצע 20 מ', לרוח 2–3 מ') הולכת: פלוטת-גבים
מהסדקים, תוך התבוננות, לוח יבואת מגמה, להון התמוגות אוטות קסולים ומחל. דוגמה: גדת
אל-בדר (בנות סכיב - אלרוק. נ"ג 2870/2192, כ-200 מ' מהכדוש.) סה"כ: 17 גדות דאיגר
ודר-אודם: "תחבו: חרש ומתכנון על קבלת (רק דבבים דן-כמרה!) הגיקה דמתק את האבלון.
תבדה "תחדית: הרדה פ ט ר ו ת (הינהן פנים אירופיים) (בלוח אוהרן המדריך, מס' 428)

המגנטיזם - רקע

שארית מגנטית (האנג' הדרית, כ"ק ע"מ 178)

(REMANENT) המאפיין את השינויים המגנטיים עד ארכיאולוגיה: השתמרות מרכיבי המגנטיים הקבועים לפני 2000 שנה, נחקרו ע"י FOLGERHEITER (1889): החלשת עוצמת השדה המגנטי של כל"א כדור לפני 2000 שנה, העוצמה אז - פי 1½ מהרגשוות) נראה, שב-3000 שנה שלפני כן חלה החלשה דומה בעוצמה המגנטית.

מגנטיות סלעים

התבוננות מעניינת עד תמונות הדגל (בדו-מגנטיות) המופיעות כמונוכרומטי - מגנטיות המגנטיט. מונוכרומטים אלה תלויים 5%-10% מנפח הסלע. טמפרטורות קיר הן 250°-700°C. סלעים מכילים "מגנטיות-שארית" כפי שהראה DELESSE (1849) MELLONI (1853) הסבירו, כי הלבה המתמצקת עד לאז הכילה, תחת התקררותה למגנטי, שכוונן כיוון השדה המקומי.

המודל הפונדמנטלי מגנטי מגנטיות-מורבדות (Depositional-Remanent-Magnetism) D.R.M.(1)
(Thermal — " — ") T.R.M(2) מגנטיות תרמית

D.R.M(1) = מונוכרומטי תמונות הדגל מסתברים עם הכיוון המגנטי דשדות שקיימות הסלע, כיוון שנשאר קבוע עם גמר הווצרותו.

T.R.M.(2) = המונוכרומטים מתמגנטים עדות התקררותם. בדומה: כל כך הן, ההתקיימות מהירה, השדה המגנטי מוקבא, אלא לפני שהשינויים דשדה המקומי משנים להתבטל. מגנטיות כזו עמידה לפני שינויים מאוחרים דשדה של כ"א.

פליאו-מגנטיזם

מודד אמון רק לאחרון ש' (הקיומן). לפנים - כנראה ירודה הרגישות של עוצמות הדגל כדי מ ח 3 ית מדרגל הנכחי לפני 400 מיליון שנה) מאוד קשה לזהות את מגנטי הסלעים הישנים יותר דמשך זמן כה ארוך.

מקבל להניח, כי התקבלת מסויימת החלוף השדה המגנטי את קטבו, כל הקטבים הנבנים הדרומי החליפו אחת מקומותיהם. כיוונים הפוכים של מגנטיות קדמו לכך תוארו לראשונה ע"י BRUNHES (1906) ההחלפה התרחשה דמשך פרק זמן של 5000 שנה, שדמהלכו היתה עוצמת השדה כ-1/10 מעוצמתו הרגילה. בתוצאה מכך, קטבן הדרומי המגנטי-ספרה הקרוב הקטמות גרמה להשפעות גנטיות על חיי-החיים. דמהלך 3½ מיליון שנה התרחשה ההתהפכות 9 פעמים.

שינויים דשדה המגנטי (השפעת השמש?)

(1) שינויים יומיים ועונתיים: עוצמות גדולות יותר, דלת הקשורה לגלי הגדלת השינוי היומי מושפעת מהעונות: כ-50% גדולה יותר הקיץ מהחורף.

(2) סדרות מגנטיות לשינויים לא-סדירים. 1½-4 יומים לאחר הופעת "כתמי-השמש", שהם תוצאות התגבהות הרמה-הסלעית. הופעות אחרות: אור אולטרה-סגולי מהשמש מוליכות גדולה של היונוספרה. ההשפעה גם על "מזרח-הקוטב" הופעות הקוטבים רחבות. תדירות הופעת "כתמי-השמש" בתדירות מחזור השמש על דרך 27 יום, לכן מחזור של 11 שנים.

(3) שינויים סקולריים (מחזור ארוך) שינויים דהט"ה של 3.5° דמשך 200 שנה לדרגה של 8° דמשך 230 שנה מתאימים לשינויים שנמדדים ממוצעים של 0.175° ו- 0.035°. הקטבים המגנטיים אינם יציבים: הקטב הצפוני נע 5-6.5 קמ לשנה, (הדרומי 12½ קמ לשנה - שנה דכוון דבוון מדרום.

עוצמת הדיפולי של כ"א נחלשה כ-5% מאז 1830; עוצמת השדה הדיפולי נראה כנע מדרום (המגנט לסיבוב כ"א) דשעור של 20 קמ לשנה.

מגנטיזם-הפוך: (מדרוקן, ע"מ 77/8) (מדרוקן, ע"מ 180–174) (כ-2 מ' מעל גל' - הכדור ש-הכפונים, מדרגה דצלתית דאלהה 1/2 מ', הנייה מגישים קלבטאלים.)

הדגמה: נ"מ 2202/2828 מדרגת סלע דצלתית על כדור אמט-מרוק-גלון (בר-כפוני.)
התלבטה "בגיוון-מגנטיזם" לכמה דצלתות שדה-מגנטי משהקון, ה פ ו ק לקיים. מתוך המכון
לא תיפנה לכפון. הסיבה: הדצלת מכילה מינרלים מגנטיים (מגנטיט) (אוֹ מָגְנֶטִיט). כשהדה-הנטלית
התקררה לאט, הסתדרו מינרלים אלה כוון השדה-המגנטי שהתקיים אז, ונקבעת התקררותם.
(הכור-המגנטי הכפוני לתגלה גם הוקיקיתו לכור-הכפוני = "מגנטיזם נרמלי".) אם התמלקו מינרלי-
הדצלת נקבעת "מגנטיזם-הפוך" (הכפוד המגנטי-דאנטרקטיקה!) נשארו המינרלים תקלים כוון-
ההפוך, לפי שמרוק על הכוון הכפוני בזמן! (600מ' מדרגה מכלמת פרוון) דצלת חקלים. הפוך יש
להגיע דרך לחדרת הכפר אל-פרוון (1000מ' מהכדור). כמעט מהכפר מחכבלת קטנות לקולת
דצלת-החקלים (כאורך 1200מ' לרוחב 2–3 מ') (מדרוקן, ע"מ 225 למעלה) על הגדר-דרך עם 2 גדרות אדן.

דבורה ומפלי-גלבון

רמת-הגולן, מ. לוקה, ע"מ 190–191. מכפר 225מ' מדרגות (מלמעלה פרוון) 224 (טיר) 222–225, 119–115 המדרוקן, ע"מ

- הכפר-הסורי: כפר דרוזי, על תל קטן מכפון למפל (דבורה) לתחתו. לא נידה על ישוב-דרגטי משפחתי
אולם מערות מיתחת הטנק. כאן: שרידי בית-כנסת (יש נמל), סגנון-כרכון, אבני-גבעות.
ההיים התקלפה הסורית — משפחות מורחקות, סדיר חלב-גבינה מוקפת אדמת פתח-יחיד. פיתחי
כל הבתים פונים לחלב. אין סימני מים, חשמל. רק חלב בד חֶרֶס עתק מיוחדתנור אפייה מחסן
לכלי-עבודה מחרשה בדנייה כאן משלבת חית יתר מעוינות. (השבול מלוקה לחלב) (קטלוגאמ: בתי-
קטן חבושים = של הלבוא הסורים בתי הבצלת הלתי-מהקבאות = לכפריים, כמעט לאחלנמ, גבעת-מבול
קלרת ומרדים)

- מקור השם: ע"פ תרגום יונתן בן-עוזיאל לתורה על "גלון בדשן עמנשה" (בדברים ד, 43) הקשר
לעברי המיקלט: "גלון בדשן היום בְּבָרָאוֹ בְּמִתְנָן" לפי מדרש תנחומא (מגניות קהיר) לאותו
פסוק: "גלון בדשן בגאת סִלְקִיה". הכוונה מסתמך על יוסף (מלחמות ב, א, ו): "וסלקיה — הגלון העליון
מול זאוד-סמך" (סמכו = חלה) ע"פ שמואל (1884/5) נסיון התישבות יהודי בדבורה?! (אין אסמכתאות)
- המומצאים. דמוגרפיה קבורין. המשקל שנמצא דמיים בגל 1967 2 מהגות מחקרי תשים המשתדים לבר:
"נבה בית מדרשו של רבי אלעזר בקפר" (תנא מסוף המאה ה-2. "קפרוס"-יוונית-שיח הגלל,
שנבנו בהשוים בהתלל ומשמשים בתבלינים.) הגלל מקשן ומרחב בסלע: "גלל מע שבאונות-ישראל דאמת"
- המפלים: (מדרוקן, ע"מ 232–234) (נחל גילבון — המדרוקן ע"מ 135–137)
מפל-דבורה: 12מ' לבריכה נאה. ירדים 800מ' דמלבד הנחל בשקים. הגלל-הבוקרנו נערות בסבקי.
הסלע מפל גילבון: 41מ' (גמל-אל 53מ'). בבי לראלמל יש המשיך בשקול מה 100מ' מדרגה
מאבני-בצלת מ ש ו ש מק [המפלים הכפר = שתיים. באוטו-הנתון מול מפל גילבון] ר' מפת ד' 1:50,000

תצפית קוניטרה. (1000+מ')

1960–17,080 תל, רבים בדקסים שנמצאו (1967). ראשית הישוב-סדיר בשל-תשלום קשתות-קטנות.
(קונטרה = שער קטן. המקור-בקנטרה.) מדבר בשלחת דרך-הים למשק 1559 מדבר שמה לראשונה מי תיר
אנטלקי. ב-1600 קבוצת תירים אנגליים (המספרים על שלבי-הרכים) 1812–נכשלה, ופי תיר, מתמן מדבר ביסמת
תלרכים למבריים. חאן ומיסגד. מנהת שירות מדבל. 1880–התישבות בדקסית סדיר ממשלת תלרכה תשקלת
תקלאות תנוונת מסחר. 1918–מדבר הבריטים האוסטרלים (ספטמבר) דרכים למשק. 1941 נכבשה ע"י הגרמנים
מיבי לוש. 10 יוני 1967–נכבשה על ידי. דוגלי השתבנו ד"ש שלתי-הקבונים" תקרי מרוק-הגולן.
מימבאיק-אבדן בגדול (300 אר"ס) שהקמה דהקבת 4 קיסרים דבגלו הכפרים "סריסה" ו"דרנקה" (קונטרה?)
הפיקלת הנבוד אלוסטטוס. בגמת-דרכים. 2. תבלוט: "אבלאלס דרתנה" (יונית) אולי יהבו?

נתן סדר מפקיו [המדרש, דף 141 – 146]

הבאתי דין הראשון להתרומה. 12 כמה דשדה שיעולים וד' ל"מפקי רסיסים", למשל אדוניהו הנתן כולו דשמרת
[דף 23]
לדר מסדרה (11,000 ד')

XIII (8)

(גזרי תמתן לחלק כנרת, 222-225.)

בורסי

א) המונפר הדיוקנאי הגדול ביותר בארץ (123 x 145 מ') מקרקע חומה
ב) "נס-התצורים" (לוקאס ח', כב-לט.)

הגילוי- מ' נון, מדרום לנהר סמוך, תוך פרוצת התלאי הכביש עין-גב-גדות ואז.
ההפירות- לוסיוס צאפיריוס ובן אחרמן

תולדות- היסוד של המונפר והכנסיה מאמצע המאה ה-5. קפלשה הפרסית (614) ניצלה הכנסיה הקשתן שלבה והתבלטת המאה ה-8 עשרה כלול. הנדרים השתמשו בשרידיה למבנים ולמחסנים, השחיתו את דמויות הפסיפס, ונטשו את האתר.

"נס-התצורים" (לוקאס ח', כב-לט.) ישו הדרית עשרים, שכנסו לגבו של אדם אחד לגבותיהם של תצורים שרטט זהב. אלה רבו לכבות וטרדו דמיונה.

ביהו האתר: הסופרים הנוצרים הקדמונים: "ארץ הגדרים אשר מעבר הגלון". גם גרגסה, וגם "גרסה". קירילוס מסקיתופוליס (דרום-שמון) מספר שמרבסדאי הקדוש ותלמידיו התבצרו (שנת 491 ד"נ) בגרסיא". הנוסע ויוקבד (תחילת המאה 8) דיבר מהקלף שבו ריפא ישו את האיש שאחז בו קלף עשרים, ומבין "שנוצרים היתה שם כנסייה". כנראה בזיונים מאוחרים יותר.

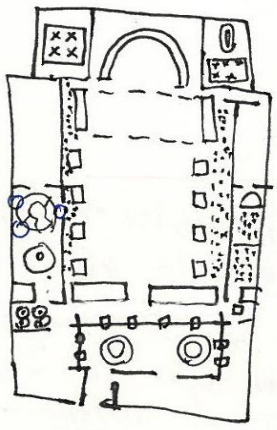

המודלה: השער הראשי מגבל בדלתות (קיר- המערבי של החומה.)
מהשער- דרך מרוצפת לרחבה שלפני הכנסייה.
ממערב לאולם הכנסייה- נתשפו שרידי חצר (אטריום) ומתחתיה- בור מים.
(מימיו נשאבו מבור לשתי תעלות בור, שהובלו משני בדי החצר.)
בשער אל- הקדמה החצר טרו-אמבונים, שיצרו סטווים- פרחוים. להלן נסגרו הסטווים (להבדיל את הסטוו המערבי), לחולקו לחדרים, הסטו המערבי, הסמוך לחצות הכנסיה, הפך למזבח-כנסיה. שרידו: פסיפס עם בדים וספסלים שנוצרו לאורך קיר החצות.

אולם- התפילה בצורת בזיליקה +2 טרו אמבונים, הובדרים אולם-תלק (Neuve) ושתי-סוטרואות בצדדות.
בצד המערבי היתה אולם סיס (לאורחה נשאר ספסל אמבון-הבמרים.) משני בדי האפסיס נתשפו שני-חדרים. הדרומי שקדם שומש כחדר-טקילה (דיפטיריון), ובמרכז- אגן-טקילה.
בהתקדת הימנית בכנסיה לדיפטיסטריון, משנת 585, אומרת, כי החדר נידנה בזמנו של ראש-המונפר סטפנוס והמלך מאוריקיוס.

החדרים משני עברי האפסיס מעבר דפסיפסים, וכנראה שאור חלקי הכנסיה, להבדיל את האפסיס.
הפסיפס בדאולם- המלך הנשחתו, כנראה, ומתבלטים דקר דמויות- האדם. גם בפסיפסי הסוטרואות הנשחתו דמויות בעלי-החיים. בעמו- בומת הנשאר.
חדרי- סבח אחרים מצפון ומדרום לכנסיה. מדרום- קיבלה, ומתחתה קרובטה (+30 שבדי- נתירים.)
בפתח אחד החדרים שמצפון: פסיפס של בעלי-חיים הנוצרות משני עברי סל-נצרים. החדר השני שומש כדיר-צד (בתקופה הארדית הקדמונה.)

מזרקי- מגרים וחצרות- סמוך לקטע- הבצורן של החומה שהקיפה את המונפר. נתגלו גם תנורים ותעלות- ניקוז. 3 שבדי-בנייה אדרים. הקבדים: מאות ל-6. המאוחר: מאה 9 (לחילות- הקדמונה.) כאן התגוררו הנתירים אולי עדיין-בלי, אולי כלם הנוצרים של כורסי.
מיבצר- על מיבדון- הדר, מערבית לכבישים שרודו מיבצר.

חזית רמת הגולן־תרשים מרחבי

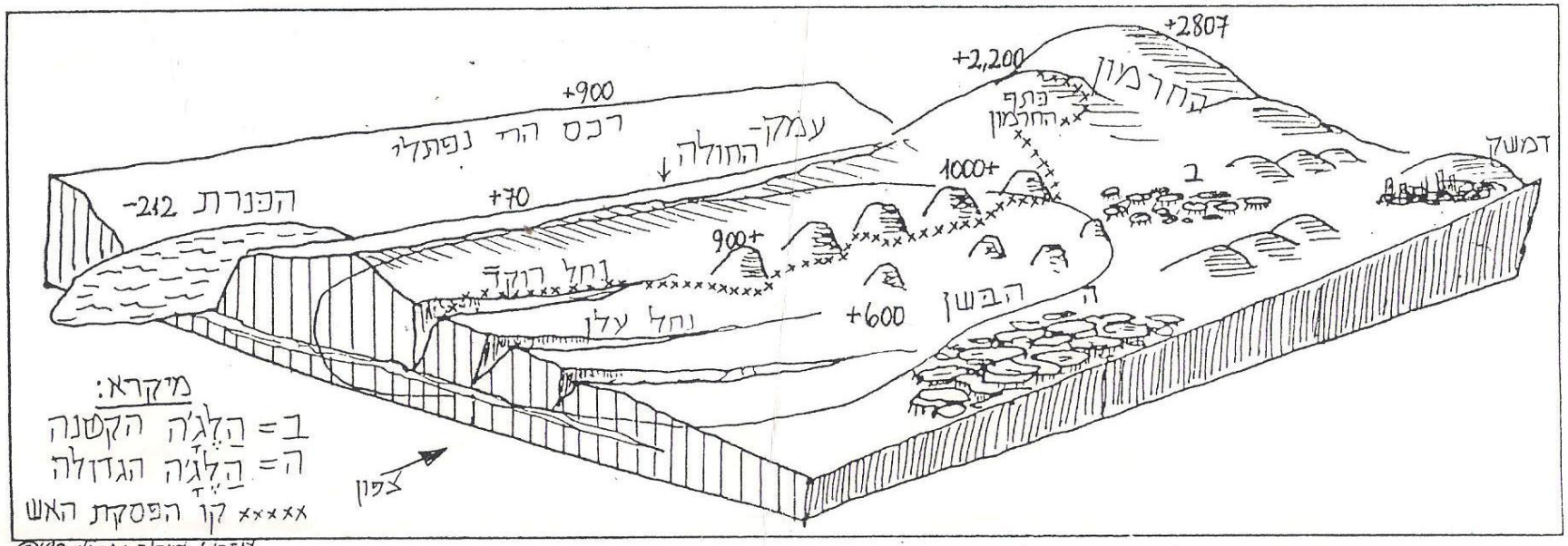

עיצוב: מרדכי ישראלי, 92'©

חזית רמת הגולן־תרשים מרחבי

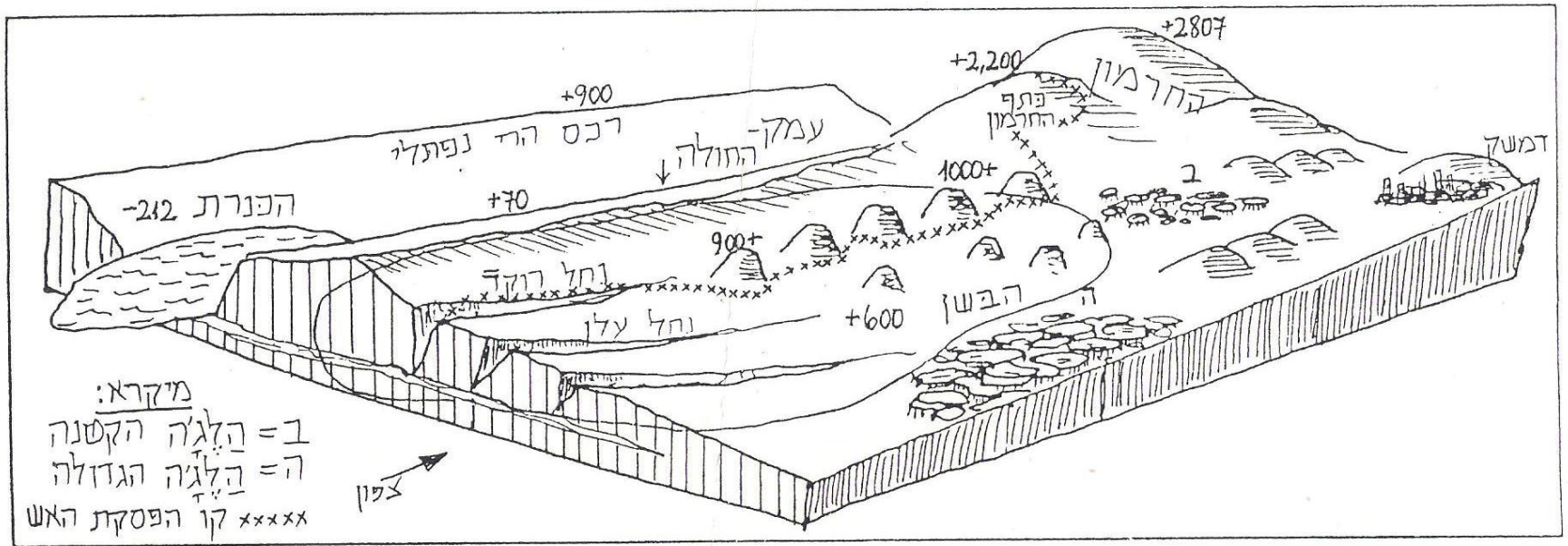

עיצוב: מרדכי ישראלי, 92'©

דרך

קפריס = יוונית, שיח-כלל (נינגנו בדלשים
דתלמי המשמשים כתבלינים)

ר' אלעזר הקפר: (סוף מאה 2 אח"ס) [דר' קפרא - דנ"ב]

(1) "רבי אלעזר הקפר אומר: אל תהא במשקל הקלון, שאין יד דנ-אדם יכולה לגרות בו, שהרי הלו כאסקלבה תתתנה, שהכל בשים דהק לשל כל הדנין נסתר והיו לאלים שאמרת".

(2) "רבי אלעזר הקפר אומר: הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם".

(3) ר' אלעזר הקפר אומר: "גדלו השלום, שאפילו בני ישראל עובדים עבודה זרה עשוק הדברה אחת, אין מידת הדין פולטת דהק".

— תשובות הבתולות (ר' ממלו) "לה דית מדרשו של רבי אלעזר הקפר":

(א) אחת הסדרות היחידות בגולן. הרוב-יוונית וארמית.

(ב) הבתולות העתיקה הראשונה שהתגלתה עם המונח "דית המדרש".

(ג) אינכור מפורש עם חכם הידוע מהתלמוד במקום המסוים, לכן מעשק דגש על היישוב הזה בגולן ראוי תקופה הי.

בחורבות הכפר אין משקל (1 מ' אריק) עם הגלוף מוט גדול מחניק בר במקורו לוגו שני דגים.

דרך — סלוקיה? (מימי המרד הגדול).

דבורה | בעבר: (3.מאה)

נמצרת בתרגום יתנן לדרום ר' מ"ג בשם - "דברה דתנין", ולהתה מ' תנ"ל כ"דברה בדשן" או "גולן בדשן" (במאה 4 אח"ס). היה לה הכפר הזה הגדול ביותר בגולן: 30+ מידנים, אבל - תשייה שנתגלו זו 6 בתבדה. המומצאו: בתולות-יהודות+משרות ברוטים ארכיטקטוניים שמקרים בש נו מידני-בוקר (אולי בית-כנסת לבית-מדרש.) שני המידנים מוקמו ב ר א ש המדרון בחלק המערבי של הישוב העתיק. שרידים פרקי חלונות ומחצבת הכפר-הבדולו. המומצאים: משקלים, אבני-מטבעה, אבני בניין+ תבליטים משיריים+ בתולות בבדות (כולל: "לה בית מדרשו של ר' אלעזר הקפר.")